

Sygn. akt VIII Ka 841/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Wasiluk

Protokolant: Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Elżbiety Korwell

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2013 roku

sprawy S. Ł. oskarżonego z art. 178a § 4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach z dnia 7 sierpnia 2013 roku, sygn. akt VIII K 116/13;

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

1. z opisu przypisanego oskarżonemu czynu eliminuje stwierdzenie „będąc wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości” i czyn ten kwalifikuje z art. 178a § 1 k.k., przyjmując ten przepis za podstawę skazania i wymiaru kary.
2. orzeczoną karę pozbawienia wolności (pkt I części dyspozytywnej) łagodzi do 8 (ośmiu) miesięcy.

II. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i obciąża nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

S. Ł. został oskarżony o to, że w dniu 6 kwietnia 2013 roku o godzinie 10:35 w S. na ulicy (...) prowadził samochód osobowy marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) będąc w stanie nietrzeźwości 0,75 mg/ dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu będąc wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości t.j. o czyn z art. 178 a § 4 kk.

Wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt VIII K 116/13 Sąd Rejonowy w Belsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach uznał oskarżonego S. Ł. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na mocy art. 178 a § 4 kk skazał go i wymierzył mu karę 1 (roku) pozbawienia wolności.

Na mocy art. 69 § 1, 2, 4 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata.

Na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu grzywnę w wysokości 100 (stu) stawek dziennych przyjmując, iż jedna stawka dzienna grzywny równoważna jest kwocie 10 (dziesięciu) złotych.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 (jednego) roku.

Na podstawie art. 63 § 2 kk na poczet zakazu prowadzenia pojazdów zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 6 kwietnia 2013 roku.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty i obciążył go pozostałymi kosztami procesu.

Powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym, na niekorzyść oskarżonego, zaskarżył prokurator.

Na podstawie art. art. 438 pkt 4 kpk i art. 437 § 1 i 2 kpk powyższemu wyrokowi zarzucił:

1) rażąco niewspółmierność orzeczonego środka karnego wymierzonego S. Ł. za zarzucany mu występki, wyrażającą się w orzeczeniu 1 roku zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, podczas gdy społeczna szkodliwość przestępstwa z uwzględnieniem celów tego środka w zakresie jego społecznego oddziaływania oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie powinien osiągnąć w stosunku do oskarżonego, przemawia za orzeczeniem tego środka karnego w stosunku do wszelkich pojazdów mechanicznych na dłuższy okres.

Z uwagi na powyższe oskarżyciel publiczny wnosil o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego – zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację prokuratora należało uznać za niezasadną.

Zaskarżony wyrok jednak dotknięty jest rażąco niesprawiedliwością, o jakiej jest mowa w art. 440 k.p.k., co zmusiło Sąd odwoławczy do orzekania niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych w środku odwoławczym zarzutów.

W toku kontroli instancyjnej Sąd Okręgowy stwierdził, że na etapie orzekania przed Sądem I – szej instancji doszło już do zatarcia skazania w sprawie Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VIII Wydziału Grodzkiego z siedzibą w Siemiatyczach, o sygn. akt VIII K 76/08, która stanowiła podstawę do błędnego przyjęcia przez Sąd Rejonowy wobec oskarżonego kwalifikacji z § 4 art. 178 a kk. W w/w sprawie oskarżony wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2008 roku został skazany za czyn z art. 178 a § 1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata, orzeczono wówczas wobec niego także karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 złotych każda, świadczenie pieniężne na rzecz Fundacji (...)w S.w wysokości 200 złotych, środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych z wyłączeniem kategorii T na okres 1 roku, a nadto podano wyrok do publicznej wiadomości (k.24). Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 21 października 2008 roku. Jak wynika z karty karnej (k.62) w dniu 11 marca 2009 roku wykonano środek karny, a w dniu 10 kwietnia 2009 roku wykonano grzywnę.

W art. 76 kk określono inaczej - niż na zasadach ogólnych - sposób zatarcia skazania w przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary. Nie ma tu zatem zastosowania reguła wynikająca z art. 107 § 4 kk, zgodnie z którą w razie skazania na grzywnę zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem 5 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania. Zgodnie z art. 76 § 2 kk zatarcie skazania następuje po upływie sześciu miesięcy od zakończenia okresu próby, ale nie może nastąpić przed wykonaniem grzywny lub środka karnego. Oznacza to, że po wykonaniu grzywny lub środka karnego, poza środkiem karnym wymienionym w art. 39 pkt 5 kk, skazanie ulega zatarciu z mocy prawa po upływie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Zazwyczaj grzywna i to orzeczona na podstawie art. 33 § 2 kk oraz art. 71 § 1 kk powinna być wykonana w okresie próby, ale niektóre środki karne jak np. zakaz prowadzenia pojazdów mogą być orzeczone na czas przekraczający okres próby. Wtedy zatarcie skazania następuje po wykonaniu tego środka karnego.

Sąd Okręgowy, nie miał więc wątpliwości, iż 2 – letni okres próby wyznaczony w sprawie VIII K 76/08 oraz kolejne 6 miesięcy, o których mowa w art. 76 § 1 k.k. upłynął w dniu 21 kwietnia 2011 roku, a zatem na długo przed popełnieniem przestępstwa w sprawie niniejszej. Oznacza to, że skazanie w sprawie VIII K 76/08 uległo zatarciu, czego wynikiem winno być anulowanie wywołanych skazaniem skutków, uznanie skazania za niebyłe oraz traktowanie oskarżonego, jako osoby niekaranej, czego nie dostrzegł Sąd Rejonowy. Powyższe determinowało zatem stosowną modyfikację opisu czynu poprzez wyeliminowanie uprzedniego skazania za prowadzenia pojazdu mechanicznego będąc w stanie nietrzeźwości oraz zakwalifikowanie czynu z art. 178 a § 1 kk, przyjmując ten przepis za podstawę skazania i wymiaru kary.

Sąd nie kwestionował przy tym trafności dokonanych ustaleń faktycznych i prawidłowej oceny materiału dowodowego odnośnie tego, że, o godzinie 10:35 w S.na ulicy (...)S. Ł.prowadził samochód osobowy marki (...)o numerze rejestracyjnym (...)będąc w stanie nietrzeźwości - 0,75 mg/ dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu

W tym miejscu, wskazać należy na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt IV KK 59/12 (lex 1261016), które znajduje odzwierciedlenie w realiach niniejszej sprawy, a w którym to jednoznacznie stwierdzono, iż „fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a § 4 k.k., zaistniały w dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., uniemożliwia przyjęcie odpowiedzialności sprawcy na podstawie art. 178a § 4 k.k.”.

Sąd Najwyższy w w/w orzeczeniu słusznie podkreśla również, iż wszelkie skutki prawne skazania ulegają wraz z jego zatarciem unicestwieniu z mocy samego prawa, a wobec tego sąd jest zobowiązany badać i uwzględnić ten fakt w orzekaniu co do kolejnego przestępstwa i nie może skazania tego brać pod uwagę przy wymiarze kary, jako okoliczności określonej w art. 53 § 2 k.k. dotyczącej sposobu życia przed popełnieniem przestępstwa.

Z powyższym korespondują także poglądy doktryny, z których jednoznacznie wynika, że jeżeli w chwili orzekania poprzednie skazanie (...) uległo zatarciu, nie może ono uzasadniać przyjęcia powrotności do przestępstwa (...) nawet wtedy, gdy kolejne przestępstwo zostało popełnione przed upływem terminu przewidzianego dla zatarcia poprzedniego skazania"(vide: A. Marek: Prawo karne, Warszawa 2000, s. 388; J. Majewski (w:) A. Zoll (red.): Kodeks karny, Komentarz, t. I, Kraków 2004, s. 967; P. Hofmański, L. Paprzycki (w:) Kodeks karny, Komentarz, Warszawa 2006, s. 242; uchwała SN z dnia 15 grudnia 1987 r.,sygn. VI KZP 39/87, OSNKW 1988, z. 3-4, poz. 19).

Powyższe rozważania wydają się istotne w odniesieniu do oceny współmierności kary wymierzonej oskarżonemu. W ocenie tutejszego Sądu, mając na uwadze właśnie przede wszystkim wynikającą z faktu zatarcia uprzedniego skazania - niekaralność oskarżonego - w przekonaniu Sądu Okręgowego karę w wymiarze jednego roku pozbawienia wolności (z warunkowym zawieszeniem jej wykonania) należy postrzegać w kategoriach rażąco niewspółmiernej. W przekonaniu Sądu Okręgowego kara 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby ustalony przez Sąd Rejonowy, spełni wobec oskarżonego cele kary i zasługuje na miano kary słusznej, sprawiedliwej, a jednocześnie wystarczająco dolegliwej. Sąd Okręgowy kierował się przy jej wymiarze wszystkimi wskazaniami określonymi w art. 53 § 1 i 2 kk. Charakter oraz wysokość tak ukształtowanej kary w pełni uwzględnia stopień zawinienia sprawcy, jego warunki osobiste, a także stosunkowo wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu.

Oskarżony, jako osoba dorosła, posiadająca określone doświadczenie życiowe, bez wątpienia musiał mieć i niewątpliwie miał świadomość naganności swego zachowania, które w każdej chwili mogło doprowadzić do tragicznych konsekwencji nie tylko dla niego samego, ale także i dla innych uczestników ruchu drogowego. Kara tak zmodyfikowana w swoim całokształcie w wystarczającym jednak stopniu uwzględnia powyższe, jak i dość wysoki stan nietrzeźwości, który wskazywał, że oskarżony prowadząc pojazd, stwarzał poważne niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia innych uczestników ruchu drogowego, ale również i niekaralność oskarżonego.

W ocenie tutejszego Sądu, właśnie przede wszystkim z uwagi na uprzednią niekaralność oskarżonego niezasadnym byłoby zaostrenie orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych do lat 3. W orzeczonym wymiarze przez Sąd Rejonowy, uwzględnia on wszelkie okoliczności przedmiotowo - podmiotowe

czynu jakiego dopuścił się oskarżony, a nadto zrealizuje właściwie cele wychowawczo zapobiegawcze względem oskarżonego oraz będzie należycie kształtować prawną świadomość społeczeństwa.

Na mocy art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk z uwagi na trudną sytuację materialną oskarżonego, zwolniono go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.